

LEIFUR.

2. nr.

Winnipeg, Manitoba, 16. maí 1964.

Nr. 2.

Vikablaðið LEIFUR kemur út á hverjum föstudag og förfallitíðin er á föstudaginn 18. maí. Áskráning og áskilningir sendast til Leifur, P.O. Box 100, Winnipeg, Manitoba, R3C 1A1.

FRJETTIR ÚTLENDAR.

Uppreistarmennirnir umhverfis Berber láta mjög ófriðlega, og liggur við sjálf að þeir þ. og þegar gjöri áhlaup á bánum, setulið þegarinn óttast áhlaup þeirra, og hefir heyrzt að margt af því myndi ganga í þeirra lið, og jafnvel að nokkrir menn sje þegar gengur undan verkjum Egypta. Fólkid er að dýja burtu úr bánum bæði á nóttu og degi, og eru líkur til að hann innan skamms verði í eyði, að undanteknu setuliðinu, ef það ekki gengur á vald uppreistarmanna algjörlega. Egyptastjórn hefir verið beðin að senda Berberbánum liðsala, en hún skellir við því skollaseyrunum en hefir þar á móti spurt Breta hvað þeir segi um það, að senda hermenn þangað, en sem við var að búast kváðust þeir ekki munda láfa meiri afskipti af þessháttar fyrri en í haust þegar liðslokkur fer til að heim sækja Gordon- og Kartúmbúa. Nú koma engar fréttir frá Gordon; allir vegir þangað suður eru lokadir, svo hvorki postur nje aðrir sendimein komast hættulaust yfir laudið, hefir verið gjört ráð fyrir í Kaíro að stofna sérstakt postflutunga felag milli Kaíro og Kartúm, sem dýtja skuli þrjög og þóð til Gordons og frá honum, hvernig sem gengur og hversu mikið sem verða kann af óvinastökkum á leiðinni.

— Bretastjórn hefir áfráðið að senda boðsbrjef til allra stórveldanna, og er þeim boðið að senda menn á einn stað, til að ræða um Egyptalandsmálið og þarfrí þess, sem ekki eru litlir eins og vant er virðist sem er vítt muni ganga að fá peningalán, það er þeir nú þurfa, sem er um 8 milljónir pund sterling, en allar eignir Egypta eru fyrir löngu íðan veðsettar gegn peningum, sem það hefir engin ráð með að borga; er þri naudsýnlegt að öll stórveldin sem eiga meira og minna hjá þeim, komi nú saman og láti til sín heyra, svo að áfráðið verði hver eða hverjir láni þeim nú peninga. Ásamt því að útkláf verði hver tekur við stjórn fjármálanna í Egyptalandi því allir virðast hafa löngun til að taka við því embætti, fyrir þá skul að þeir óttast að illa gangi að heimta inn sje þeirra, ef Englendingar hafa ótakmarkað vald yfir öllum deildum stjórna- arinnar.

Nýlega hefir Sir Henry William Gordon, bróðir Kina Gordons, farið á fund Granville jarls og rætt við hann um ástandið í Kartúm; lét hann í ljósi að hann ekki vari neitt hræddur um bróðir sinn, og vildi að stjórnið atíreði ekki neitt hvað gjöra skyldi viðvíkjandi því að senda hermenn honum til hjálpar, fyrr en þeir Gra- ham hershöfðingi og Sir Evelyn Baring koma og hafa sagt sitt álit. Hann varði stjórniðna við að festa ekki trúnað á orð Sir Evelyns, því hann væri rammasi fandiáður bróður síns, og myndi því í engu bæta mástað hans, en það stjórniðna að veita orðum Graham's athgli, þar eð hann væri víður Gordons og myndi hann ráðlegga það eitt, er betur nætti fara. Enn fremur kunnjardi hann Granville jarli, að fólk það, er Gordon sendi frá Kartúm í vet- ur, og ætlaðist til að ekki nemi staðar fyrri en í Kaíro eða Alexandríu, var, eptir skipun Evelyns kyrsett í Berber, þar sem það var ver sett heldur en í Kartúm, og hefir það ekki enn fengið fararleyfi. Granville jarl undraðist frjettirnar mikilllega, en kváðst ætlið hafa haft grun um að ekki hefði verið farið með það

sem skyldi, kváðst hann margsinis hafa spurt Sir Evelyn eptir þessi, en hann hafði ávallt brúkað vohur. Haldið er að þetta muni ekki bæta mástað Sir Evelyns.

Tunduryjelameistararnir Eagan Daly og Fitzgerald, sem voru teknir fastir fyrir skómmu, sitja nú í vörðhaldi og verður mál þeirra lagt í óm innan ferra daga. Síðar hefir ymislegt komið í ljós, sem veikir mástað þeirra, og verður að líkindum eflitt að verja mál þeirra, því stjórnið hefir fundið yms skjól í hásum þeirra, er hafa frætt hana mikið um starf þessara leymifelaga. Í skjólinu þessum fundust log fjelagsmanna og er þar á meðal annars þannig til tekið: „Hver fjelagslimur skal legja til síðu 4 pence (8 cent) á hverjum man- uði og skal sú upphæð legð í sjóð fjelagsins. Hver og einn fjelagsmaður skal kappkosta að að útbreidda fjelagið, en vera þó varkár svo stórt hans verði ekki uppvist, einuig skulu allir æfa sig í vopnaburði, einkalega að skjóta bæði af byssum og marghlepum, svo að allt sje tilbúið, ef England skyldi einhverntíma vera vant við komið sakir styrjalaða við önnur ríki. Því þá skulu allir rísa upp og láta skrifa til skarar, því ella þarf Írland aldrei að búast við að los- ast undan stjórn Englands“. Skjól þessi sýna einuig að fjelagið á 8,294 byssur og marg- hleypur, en allar eru þær gamlar og úr gildi gengnar, og litisvirði í samnaburði við hinar nýju byssur, sem nú eru almennt brúkaðar. Einuig hafa fundist skjól, er sýna að þeir til heyrja „dynamite“-flokkuum, en öllu því við- vikjandi er haldið leyndu, en líklegt þykir að þeir fái að sitja í fangelsi um langan tíma.

Róstusanar er á því Breta þeir eru skað- ir á móti Gladstone forvígismann epturhalds- manna Salesbury og Northcote, leidið þeim ekki að ófregja hin miklu verk öldungsins Gladstones. Hofðu mótsstöðum hans búið sig undir að tæta sundur ráðsmennsku stjórnaunnar þegar ætlanarskráin, yfir tekjur og útgjöld ríkisins, yrði lögð fyrir þingið, en allar þeirra vandaði viðbúnaður varð að engu, því þegar fjármála- ráðgjafinn las upp skrána, mistu þeir kjarkinn algjörlega, þar eð allir innan húss létu ánægju sína í ljósi með svo miklu bandaklappi, að end- urtók í hverjum rapti. Ætlanarskráin syndi frammi, að aldrei síðan frá 1811 hefði ríkis- skuldið verið þessu lítið, og lérei síðan 1803 hefðu þeir af skuldarfemi verið þessu lítið. Síðastl. ár voru útgjöld ríkisins til opiðberra starfa alls 85,954,000 pund sterling, en þetta er er til æt- l. að það verði 85,292,000 eða 662,000 pund- um minna en síðastl. ár. Þetta lýsir glogglega að stjórni Gladstones stendur ekki jafnframt fyrir reumum hans hvað eyðisemi viðvíkur. Tekj- ur ríkisins fyrir næsta ár, þykir ráðgjafanum eigi auðvelt að gezka á, og er það mest fyrir verzlunardeyðina, sem þar hefir átt sje stað síðastl. ár en þó gjörir hann ráð fyrir að tekj- urnar verði 85,550,000, eða meira en 131- milljón meiri en í fyrra, því þá voru tekjurnar að eins 71,886,000. Eptir þessu að danna, eru framfarirnar miklar, þrátt fyrir verzlunardeyð- ina, sem víðar virðist vera á vegum.

— Nu er lið mikla frá því að Leo páfi XII. tekinn til að færa sína yms leyndarfjelog, nýlega hefir hann samþ- bógt mikið, sem skal prentað og útbýtt meðal allra kápólska manna. Varar hann þá við öllum þessum fjelogum, en einkalega er hann harður um frimúrara, segir hann að nú sje opiðbert orðið hver aðalstefna þessara felana sje, og það er að þokast nrr og nrr takmarkinn, og um

siðir steypa hín í kápólsku kirkju. Frimúrara- fjelogin era skadlegast, því þau neita að þau sje mótsstöðileg kirkjunnar, en vinna þó að fálfi henn- ar af öllu megni, með þessu móti eru þau hætt legust, því þau veida svo margu í net sín ósfrít- andi, og frá þeim er kominn mestur kraptur jafn aðarmanna. Þáinn segir það skyldu allra bisk- upa að draga blöjuna af hinum mörgu leyndar- fjelogum, og sýna alþýðu þau í sinni rjettu mynd svo hún læri að óttast þeirra skadlegu áhrif, og um leið ferdast þau og þeirra smorur. Hann hefir tengið hugmynd um stefnu frimúrarananna, frá manni nokkrum, er hann hafði talað við, og sem eitt sinn var frimúrari, en gekk úr liði þeirra og tók kápólska trú, og er því ekki undravert þó hann sje harðorður um þá, enda er það að mörgu leyti rjett, því þess konar fjelog eru orð- in allt of mörg og geta menn vel myndað sje eitthvað óhreint við þau, þar að almöningur má ekki vita veitt um athafnir þeirra. Uppþot það sem varð í Romaborg út af þeirri fregu, að hann ætlaði að fíjja þaðan, er allt fallið um sig sjálft og orðið að engu, álta allir þá fregu til- hæfalausa frá upphafi til enda, en það þykjant sumir, er þáfanum eru kunnugir, vissir um hann hafi haft slíkt við orð, en það hefir að líkindum verið til að ógna stjórniðni, ef hann hefir haft þau orð en þess honum hafi komið til hugar að dýtja-sig.

— Heyrzt hefir að tyrkuoskir hernenn fari höpum saman norður til Rússlands, og gangi í herþjónustu hjá keisaranum; hefir þinn brezki ráðherra í Þjetursborg sent menn suðaustur á landamærin til að fá sönnun fyrir að svo sje. Ef það er, bendir það til þess, er áður hefir verið umgetið, það, að Rússakeisari búið við að ráð- sín muni duga og að Pólverjar gjöri tilraun að nýju með að brjóta af sje þrældómshlekkina, og mun hann þá vilja hafa nógan herafra. Nú er eptir að vita hvað Englendingar segja, ef það sannast að Rússar vilja hafa Tyrkjaun í lið með sje; þykir mörgum sennilegt að Bretar muni láta til sín heyra, áður mikið af her Tyrkja kemst út úr landinu.

— Í Cataniú á Sikiley hafa nýlega verið tekn- ir fastir 300 menn, og eru þeir allir ákærðir fyr- ir að tilheyra leyndarfjelogi einu, er uppvist er orðið að ymsu byltingatilraunum, einuig er sagt að það jafnframt sje þjófa og reningjafjelog. Síðan menn þessir voru teknir, hafa komið fram 1,500 menn, er ljúðast til að vera vitni þegar málið verður tekið fyrir, hafa þeir allir orðið fyr- ir herhlaupum frá þessu risavaxna fantafjelogi, og vilja því tegur endurgjalda því að svo miklu leyti sem þeir geta. Mál þetta verður ekki tekið fyrir, fyrri en í næstkomandi jún- íman, því rjettarsalur þeirra er ekki nóg stor, einuig þarf stjórnið að byggja víðauka við fanga húsið, til að geyma þessa þorpara, því frelsi fá þeir ekki. Búið er að fá 112 málafærzlu- menn til að verja sakadólana.

— Hinn 30. í. m. giptist Lúðvík, priuz af Battenburg, Victoríu prinsessu af Hessen. Veizlan fór fram í Darmstadt á þýskalandi, og var þar margt stjórnmenni saman komið. Þar var ástúðlun drottning, kónprinz Breta og kóna hennar, kónprinz Þjóðverja og kóna hennar, ása í Gledjandi grúa af jorlum og hertogum allstaðar að, en ekki er þess getið að Vilhjálmur keisari nje Bismarck hafi verið í boðinu.

Óvanalegir kuldar, sem gengið hafa í Seis- landi í vor, hafa gjört ómetanlegan skaða, talið er að í upp-keruunar sje eyðilagður. Húð sama á sje stað í austurhluta Frakklands.